

11. Пісоцька Л. М. Знання старших дошкільників про працю людей як відображення процесу ознайомлення з професіями в дошкільній освіті [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://goo-gl.su/Bb8hhVq> (дата звернення 03.10.2019).
12. Товкач І. Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом: навчально-метод. посібник. К.: Видавничий дім «Слово», 2012. 368 с.

УДК: 373.21:159.95

**Любченко І.І.,
Кучай А. І.**

*КВНЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний
коледж ім. Т.Г. Шевченка»*

СТРУКТУРА РОЗВИТКУ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНО-ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗДО

В статті розглядається: «Структура розвитку логічного мислення у процесі навчально-ігрової діяльності, формування особистості дитини, навчання дітей творчо мислити, виховання активного ставлення до здобуття знань, розвиток їх інтелектуальних і творчих здібностей, логічного мислення, моральний розвиток, патріотизм, засвоєння етичних норм – завдання, важливість яких визначається вимогами часу».

***Ключові слова:** мислення, логічне мислення, старші дошкільники, навчально-ігрова діяльність.*

На сучасному етапі розвитку системи дошкільного виховання найбільшої вагомості набула потреба пошуку нових форм виховання і навчання, яка б сприяла особистісному зростанню дошкільника.

На будь-якому віковому щаблі дитина набуває не лише психологічні якості, спільні для всіх дітей, а й свої власні індивідуальні особливості психіки та поведінки. Бути людиною означає бути не лише «як усі», володіти всім, чим володіють інші, а й бути неповторною особистістю з власними смаками, інтересами і здібностями.

Основними завданнями у роботі з дітьми дошкільного віку є забезпечення умов для розвитку і зростання активності кожного, ініціативної поведінки при ознайомленні з навколишніми предметами, світом, а також установленні контактів, спілкуванні.

«Логіка» позначає розумну внутрішню побудову людиною судження, здатність доводити правильні та спростовувати неправильні міркування, добирати в ході висловлювання істинні судження-посилки, які приводять до істинних суджень-наслідків, уміння висловлюватися, спираючись на логічні операції.

Мислення є найважливішою функцією мозку людини. Будь-який вид діяльності не може обійтися без нього. Воно лежить в основі успішного засвоєння нових знань, умінь та навичок. Саме тому так важливо сформувати у малюків основи образного та логічного мис-

лення ще до того, як вони розпочнуть своє навчання в школі [1, с.3].

Навчати дошкільника розмірковувати стає одним з важливих педагогічних завдань, яке належить розв'язувати в контексті його особистісного розвитку в цілому.

Мислення виникає в процесі життя дитини, в процесі її виховання. Перед появою мислення у дитини формуються інші види діяльності, які підготовлюють можливість виникнення розумного ставлення до дійсності. Для цього необхідний певний досвід, знання.

Основною формою навчання дітей старшого дошкільного віку є заняття, на яких вони отримують певні систематичні знання та уміння. Але мислення дітей потрібно розвивати і в повсякденному житті. Це і під час спостережень, трудової діяльності, дидактичних, рухливих, словесних, сюжетно-рольових ігор, під час самостійної ігрової діяльності, розваг, свят, пішохідних переходів, екскурсій, індивідуальної роботи.

Проведені дослідження і педагогічна практика розкривають багаті можливості дітей дошкільного віку в засвоєнні ними елементарних форм логічного мислення.

Найчіткіше виявляється логічне мислення дошкільників при встановленні ними різних зв'язків між предметами і явищами. Раніше за інших дитина встановлює зв'язки функціональні (призначення, використання предметів). Найскладніше для маленьких дітей розкрити зв'язки простору і часу в логічному, тобто змістовному, їх значенні. Причиною цієї складності є, по-перше, прихована форма самих зв'язків (вони не лежать на поверхні явища, хоч доступні чуттєвому практичному досвіду). Дітям важко виділяти змістові зв'язки також через недостатню увагу педагогів до цих залежностей.

Розвиток мислення дитини-дошкільника забезпечується узагальненням і ускладненням його практики і засвоєнням способів самої розумової діяльності [2, с.220].

У традиційних вітчизняних програмах навчання і виховання дошкільників логічний компонент не представлено, внаслідок чого проблема формування в дітей логічних умінь випадає з переліку педагогічних завдань, лишається поза увагою. Актуалізація цього питання – вимога часу, оскільки нова епоха висуває підвищені вимоги до вміння людини свідомо ставитися до життя.

Вся робота по розвитку логічного мислення у дітей повинна проводитися в рамках встановленої програми, використовуючи програмовий матеріал, у тісному зв'язку з усією навчально-виховною роботою дошкільного закладу. Керувати розвитком логічного мислення - це означає: 1) вчити дітей вміло виробляти розумові операції аналізу, синтезу, зіставлення, абстрагування, узагальнення тощо; 2) допомагати їм оволодівати найпростішими поняттями, висловлювання, судження і робити висновки; робити їх думки та

мову точними, послідовними і доказовими, тобто вчити мисленню правильному, відповідному елементарним правилам логіки.

Процес розвитку не являє собою чогось ізольованого від загальної роботи вихователя і учня, не може бути додатковим навантаженням. Весь процес навчання, якщо він правильно організований, повинен бути в той же час процесом, що розвиває логічне мислення дошкільників. Для цього потрібна лише доцільна методика.

Використання в навчально-виховній роботі прийомів логічного мислення (порівняння, аналізу, синтезу, конкретизації, узагальнення), робота над поняттями, судженнями, умовиводами – все це збагачує педагогічний процес, робить його більш змістовним, посилює його вплив на всебічний розвиток дошкільників.

Роботу над розвитком логічного мислення необхідно починати з перших днів навчання в дошкільному закладі, та проводити на протязі всього періоду навчання, поступово ускладнюючи у відповідності до вікових особливостей, та в залежності від змісту і методів навчання. Прийоми логічного мислення, які ми використовуємо в процесі навчання, залишаються такимимж, змінюється лише їх сполучення, варіюється форма їх застосування, ускладнюється чи спрощується їх зміст.

Розробляючи систему занять, ми намагалися будувати їх таким чином, щоб вони здебільшого ґрунтувалися на цікавих логічних іграх-діях та об'єднували разом кілька розділів програми. Стимулювали інтерес дітей цікавими новими для них прийомами, руховим характером проведення занять та добором різноманітних завдань для активізації пізнавальної діяльності.

Діти з великим захопленням сприймають неординарні зустрічі з новим та цікавим. Якщо дитина швидко вирішує завдання, просимо її пояснити, як вона дійшла цього вирішення. Особливо важливо, щоб кожна дитина усвідомлювала спосіб вирішення і могла самостійно пояснити його словами, не боячись виразити свою власну думку. Але якщо дитині важко з цим впоратися, необхідно пояснити.

Якщо дитині вдається легко та швидко впоратися із завданням, пропонуємо їй придумати аналогічне самостійно, або даємо їй складніше з цією самою метою. Важливо, щоб уміння розмірковувати не перетворювалося на звичку споглядання, щоб дитина дієво втручалась у життєві події, не задовольнялася пасивною позицією. Такі заняття набули характеру цілеспрямованих, розгорнутих інтелектуальних ігор. Завдання конструювання та комбінарики сприяють ефективному розвитку мислення, сприймання, пам'яті, дій самої дитини, що є забезпеченням умов для самостійних спроб, експериментування, дослідництва в процесі обстеження форм, величин, простору.

Підготовці і проведенню таких занять передують ретельна підготовча робота, яка полягає у підборі цікавих завдань, виготов-

ленні необхідного роздаткового та демонстраційного матеріалу, підборі методичних прийомів для реалізації цих завдань.

Провідний вид діяльності дітей дошкільного віку – гра, у процесі якої розвиваються духовні й фізичні сили дитини, її емоційна та пізнавальна сфери тощо. Крім того, гра – це своєрідний, властивий дошкільному вікові засіб засвоєння колективного досвіду. В грі формуються всі сторони особистості дитини, відбуваються значні зміни у її психіці, що сприяють переходу до нової, вищої стадії розвитку.

Особливої уваги вимагає організація дидактичних ігор з дітьми. Їх проводять щодня, незалежно від видів запланованих навчальних занять. Ігри розбивають за серіями, залежно від їхнього змісту, педагогічних завдань, мети, навчання і розвитку дитини.

Основна робота з розвитку логічного мислення у старшому дошкільному віці повинна вестися з задачею. Адже в будь-якій задачі закладені великі можливості для розвитку логічного мислення. Нестандартні логічні задачі – відмінний інструмент для такого розвитку. Існує значна кількість такого роду задач; особливо багато подібної спеціалізованої літератури бути випущено в останні роки.

Логічні прийоми й операції є основними компонентами логічного мислення, що починає інтенсивно розвиватися саме в старшому дошкільному віці. Розумовий розвиток старших дошкільників проявляється не тільки в інтелектуальній сфері, але й у пізнавальних інтересах, відносно дитини до навчання. Як показники розумового розвитку дошкільників можуть служити наступні уміння переносити прийоми дій на навчальну та позанавчальну діяльність, уміння використовувати логічні прийоми та операції, вибирати їх, перетворювати заданий матеріал при переносі прийомів. Більшою мірою сприяє цьому продуктивна діяльність, що пов'язана з активною роботою мислення й знаходить своє вираження в таких розумових прийомах як аналіз, синтез, порівняння, узагальнення. Ці розумові прийоми є складеною одиницею операцій або форм логічного мислення: поняття, судження, умовиводу. Процес розвитку не являє собою чогось ізольованого від загальної роботи вихователя і дошкільника, не може бути додатковим навантаженням. Весь процес навчання, якщо він правильно організований, повинен бути в той же час процесом, що розвиває логічне мислення дошкільників. Для цього потрібна лише доцільна методика.

Отже, розвиток мислення дитини-дошкільника забезпечується узагальненням і ускладненням його практики та засвоєнням способів самої розумової діяльності.

Список використаних джерел

1. Барташнікова І.А., Барташніков О.О. *Розвиток наочно-образного та логічного мислення*. Тернопіль: Богдан, 1998. 80с.
2. Дудкевич Т.В. *Дошкільна психологія*. Центр учбової літератури. 2007. 392 с.

3. Лебеда Н.А. Використання елементів навчального розвивального курсу «Логіки світу» у всебічному розвитку дитини. БВДС. 2005. №17-18. С. 1-35.
4. Немов Р.С. Психология:учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. 4-е изд. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003.
5. Платонов К.К.,Голубев Г.Г. Психология. М.: Вища школа. 1973р.

УДК 373.2.015.31:796

Малимоненко О.В.

*Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
Науковий керівник – ст.викл.Бурсова С.С.*

ОРГАНІЗАЦІЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У статті схарактеризовано підходи щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у закладах дошкільної освіти. Висвітлені сучасні форми та засоби цієї роботи, що впроваджуються у ЗДО. Автором розкрито значення нетрадиційних засобів фізкультурно-оздоровчої роботи у збереженні та зміцненні здоров'я дошкільників.

Ключові слова: *фізкультурно-оздоровча робота, форми та засоби фізкультурно-оздоровчої роботи, діти дошкільного віку.*

Одними з першочергових завдань розвитку і виховання дітей дошкільного віку, що визначені Законом України «Про дошкільну освіту» є збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини. З цією метою сучасні заклади дошкільної освіти забезпечують проведення різнопланової фізкультурно-оздоровчої роботи. Вона передбачає охорону та зміцнення здоров'я дітей, підвищення опірності й захисних сил дитячого організму, покращення його працездатності; своєчасне формування у малюків життєво важливих рухових умінь та навичок, розвиток фізичних якостей і забезпечення належного рівня фізичної підготовленості; виховання стійкого інтересу до рухової активності, потреби в ній, вироблення звички до здорового способу життя.

Основою системи фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільному закладі є руховий режим як сукупність різних засобів та організаційних форм роботи з дітьми, які раціонально поєднуються і послідовно використовуються залежно від віку дітей, місця в режимі дня, сезону.

Метою статті є висвітлення сучасних форм та засобів фізкультурно-оздоровчої роботи закладів дошкільної освіти.

Фізичне виховання дітей дошкільного віку є одним із найважливіших напрямів роботи дошкільної освіти. Воно спрямовується на збереження і зміцнення здоров'я дошкільників, своєчасне формування у них життєво-важливих рухових умінь і